

Çocuklarla Keşfet, Oyna, Öğren REHBERİ

İÇİN DE Kİ LER

Giriş	5
• Çocuklar İçin Oyunun Önemi	6
• Oyuncu Ebeveyn Olmak	8
Duyusal Keşif Oyunları	12
Kağıt ve Kalemle Oynanabilecek Oyunlar	16
Ev İçinde Görev Oyunları	20
Hikâye Anlatma ve Drama	24
Aile Katılımlı Kendin Yap Etkinlikleri	28
Anne-Babaların Çocukken Oynadığı	
Geleneksel Oyunlar	33
Doğa Etkinlikleri	37
Kendi Aile Geleneğinizi Oluşturma	40

Editör
Ayşegül YILDIRIM KARA

Hazırlayan
Merve Nur YAVUZ

Katkı Verenler
Eda ŞİRNEVAİ
Hilal ÜNAL
Esra KÖMÜR

Tasarım-Dizgi
Dilek ARI

İletişim
T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sokak No: 10/A
Çankaya/ANKARA Tel: 0 (312) 705 50 00

www.aile.gov.tr

Tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek ve ticari gelir elde etmemek koşuluyla kullanılabilir.

GİRİŞ

Çocuklar dünyayı keşfederken sınırsız bir merak taşırlar. Her gün yeni şeyler öğrenir, sorular sorar ve çevrelerini anlamaya çalışırlar. Onlarla birlikte oynamak, keşfetmek ve öğrenmek yalnızca eğlenceli vakit geçirmek değil; aynı zamanda onların zihinsel, duygusal ve sosyal gelişimine katkı sağlamak için eşsiz bir fırsattır.

Gerçek hayattaki deneyimler—dokunarak, keşfederek ve insanlarla etkileşim kurarak edinilen beceriler—çocukların gelişimini destekler. Aile içinde geçirilen kaliteli zaman ise bu süreci pekiştirir. Birlikte yapılan basit ama anlamlı etkinlikler, çocuklara sevdiklerini hissettirir, özgüvenlerini artırır ve sosyal becerilerini geliştirir. Erken yaşta kurulan güçlü bağlar, ilerleyen yıllarda sağlıklı ilişkilerin temelini oluşturur.

Aile içi etkileşim çok yönlü faydalar sunar: Oyun oynarken ya da sohbet ederken çocuklar kendilerini ifade etmeyi öğrenir, hayal güçlerini geliştirir ve iş birliği yapmayı deneyimler. Paylaşılan bu anlar, hem duygusal bağları güçlendirir hem de çocukların aidiyet duygusunu pekiştirir.

Bu rehber, ailelerin çocuklarıyla kaliteli zaman geçirmelerine destek olmak amacıyla hazırlandı. Geleneksel oyunlardan aile katılımlı etkinliklere kadar pek çok öneri sunarak ekran kullanımını dengelemenize yardımcı olmayı hedefliyor. Buradaki oyun ve etkinlikler uygulanırken çocuğun ilgisine, ihtiyaçlarına ve gelişim düzeyine göre uyarlamalar yapılabilir. Çünkü her çocuğun farklı ilgi alanları vardır ve bu çeşitlilik onların dünyayı keşfetme yolculuğunu daha da zenginleştirir.

Gerçek dünya, keşfedilmeyi bekleyen sayısız güzellik ve fırsatla doludur. Bu yolculukta onlara eşlik etmek, hem çocuklar hem de aileler için unutulmaz bir deneyim olacaktır.

Çocuklar İçin Oyunun Önemi

Oyun, çocuklara mutluluk veren doğal ve temel bir etkinliktir. Çocuklar oyun aracılığıyla hayatı tanır, öğrenir ve keşfederler. Özellikle ebeveynleriyle oynadıkları oyunlar, onların bilişsel, duygusal, sosyal ve motor gelişimini pek çok açıdan destekler.

Oyun sırasında çocukların düşüncelerine yer vermek, sorular sorarak onları sürece katmak öğrenmelerini güçlendirir. Aynı zamanda oyun, çocukların sözle ifade edemedikleri üzüntü, kaygı ve korkularını dışa vurmalarına fırsat tanır. Bu sayede kendilerini rahatlatır, duygularını keşfeder ve hayal güçlerini kullanarak çözümler üretirler.

Ebeveynle oynanan oyunlar sadece gelişimi desteklemekle kalmaz, aynı zamanda iletişimi güçlendirir. Çocuk, oyun sırasında kontrolün kendisinde olduğunu hissettiğinde özgüveni artar, karar verme ve sorumluluk becerileri gelişir.

Oyun, sosyal yaşam için de güçlü bir hazırlıktır. Çocuklar oyun yoluyla paylaşmayı, iş birliği yapmayı, sıra beklemeyi ve yardımlaşmayı öğrenirler. Kazanmak ya da kaybetmek gibi deneyimler ise onlara duygusal dengeyi ve esnekliği öğretir. Fiziksel oyunlar kas koordinasyonunu, dengeyi ve el-göz uyumunu geliştirirken; ince motor oyunları küçük nesnelerle yapılan etkinliklerle becerileri destekler.

Kısacası, oyun çocukların yalnızca eğlenmesini değil, aynı zamanda sağlıklı, hayal gücü gelişmiş ve bağımsız bireyler olarak gelişmelerini sağlar. Hem zihinsel hem de duygusal açıdan besleyici olan oyun, çocukların öğrenme yolculuğunda vazgeçilmez bir araçtır. Ebeveynlerin oyuna aktif katılımı ise bu süreci çok daha etkili ve keyifli hale getirir.

Oyuncu Ebeveyn Olmak;

Oyuncu ebeveyn olmak, çocukların dünyasına katılmak, onların hayal gücüne eşlik etmek ve oyun aracılığıyla güçlü bağlar kurmak anlamına gelir. Çocuğunuzla saklambaç oynamak, rol yapma oyunlarına katılmak ya da küçük bir şaka yapmak bile onların mutluluğunu artırır. Oyun sırasında yalnızca keyifli vakit geçirilmez; aynı zamanda çocuğın duygularını daha iyi anlama, rehberlik etme ve sağlam bir iletişim kurma imkânı doğar.

Oyuncu ebeveynlik, çocuğın gözünden dünyaya bakmayı öğrenmekle ilgilidir. Çocuklar için oyun, hayatı keşfetmenin en doğal yoludur. Günlük hayatta sıradan görülen bir karton kutu, onların gözünde bir uzay aracı, bir kale ya da saklanacak bir hazine sandığı olabilir. Ebeveynin bu oyuna katılması, yalnızca çocuğın hayal dünyasına ortak olmayı değil, aynı zamanda birlikte geçirilen zamanın unutulmaz bir deneyime dönüşmesini sağlar.

Oyuncu ebeveyn olmanın bazı temel unsurları şunlardır:

- ▶ Çocuğın oyun davetlerini geri çevirmemek ve oyunlara aktif katılım sağlamak. Bu durum çocuğa, ebeveyni için değerli ve önemli olduğu mesajını verir.
- ▶ Kuralları ve sonuçları ön planda tutmak yerine sürecin keyfine odaklanmak. Çocuk açısından oyunun amacı kazanmaktan çok, eğlenmek ve paylaşmaktır.
- ▶ Hayal gücünü kullanarak farklı rollere girmek, hikâyeler oluşturmak ve çocuğın kurduğu dünyaya dahil olmak.
- ▶ Kazanma ya da kaybetmeye odaklanmaktansa birlikte geçirilen zamandan keyif almayı önemsemek.
- ▶ Oyun sırasında dikkat dağıtıcı unsurları (telefon, televizyon vb.) en aza indirmek.

Oyun, yalnızca bir eğlence etkinliği değil, aynı zamanda güçlü bir iletişim dili ve gelişim aracı olarak görülmelidir. Çocuklar oyun aracılığıyla duygularını, düşüncelerini ve hayallerini ifade eder. Ebeveynin bu dile eşlik etmesi, aradaki bağı güçlendirir ve çocuğun gelişimini destekler.

Eğlenmeyi bilen bir ebeveyn, çocuğuna sevildiğini ve önemsendiğini hissettirir. Bunun yanı sıra oyun; güven duygusunu pekiştirir, problem çözme becerilerini geliştirir ve aile içinde dayanışma kültürünü güçlendirir.

Sonuç olarak, oyuncu ebeveynlik yalnızca çocuklar için değil; ailece keyif almak, bağları güçlendirmek ve unutulmaz anılar biriktirmek için de değerli bir fırsattır.

Duyusal Keşif Oyunları

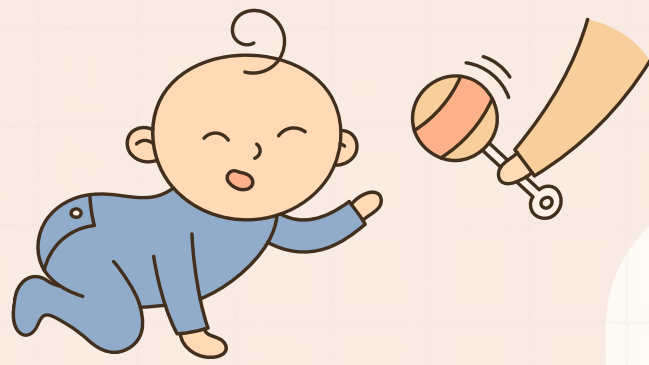
Duyusal keşif oyunları, çocukların çevrelerini dokunma, görme, işitme, koklama ve tat alma gibi duyarları aracılığıyla tanımalarını sağlayan; merak duygusunu besleyerek öğrenme sürecini doğal ve eğlenceli bir şekilde destekleyen etkinliklerdir. Bu oyunlar sayesinde çocuklar yalnızca yeni uyarılarla karşılaşmakla kalmaz, aynı zamanda çevreleriyle kurdukları etkileşim yoluyla gelişimlerini de güçlendirirler.

Özellikle yaşamın ilk iki yılında duyuşal oyunlar büyük önem taşır. Bu dönemde beyin hızla gelişir ve her yeni duyuşal deneyim, sinir bağlantılarının güçlenmesine katkıda bulunur. Aileyle oynanan duyuşal oyunlar, çocuğun güven duygusunu pekiştirir, erken dil gelişimini destekler ve sosyal-duyuşal bağların güçlenmesine yardımcı olur. Ayrıca hareket, işitme ve dokunma gibi duylara yönelik deneyimler, motor becerilerin gelişimini hızlandırarak çocuğun çevresiyle daha aktif bir şekilde etkileşim kurmasını sağlar.

- Ayna Oyunu**
Bebeği aynanın karşısına getirerek yüz ifadelerini keşfetmesini sağlayabilirsiniz.
- Yüz İfadeleri Taklidi**
Gülümseme, kaş kaldırma gibi ifadeleri yaparak bebeğinizi teşvik edin.
- Dokun-Hisset Kartları**
Farklı dokulara sahip kumaşlar, süngerler, tüyler ile bebeğinizi keşfe çıkarın.
- Sesli Kitap Okuma**
Ritimli ve tekrarlı kelimeler içeren basit kitapları okuyabilirsiniz.
- Ce-e Oyunu**
Ellerinizi yüzünüzü kapatıp açarak basit bir saklambaç oyunu oynayın.

Su ile Oyun

Bir kaba biraz su koyup ellerini suya sokmasına izin vererek duyuşal keşif yapmasını sağlayın.

Farklı Yüzeylerde Emekleme

Halı, minder, battaniye gibi farklı dokularda emeklemesini teşvik edin.

Sesli Nesneler

Plastik şişeye makarna koyarak sallayın ve farklı sesleri keşfetmesini sağlayın.

Büyük ve Küçük Nesneleri Ayırt Etme

Büyük ve küçük toplar ya da kutularla oynayarak farkları anlamasını destekleyin.

Taklit Oyunları

Telefonla konuşuyormuş gibi yapmak, yemek pişirme hareketleri yapmak gibi günlük aktiviteleri taklit edebilirsiniz.

Basit Engelli Parkur

Minderlerden, yastıklardan minik tırmanma alanları oluşturarak kaba motor becerilerini geliştirin.

Top Yuvarlama

Yumuşak bir topu çocuğunuzla karşılıklı yuvarlayarak etkileşim kurabilirsiniz.

Müzikli Hareket Oyunu

Müzik açıp el çırpma, dans etme gibi hareketlerle ritim duygusunu geliştirebilirsiniz.

Boya ve Parmak Boyama

Parmak boylarıyla kağıda ya da bir tepsiye dokunarak eğlenceli sanat etkinlikleri yapabilirsiniz.

Fenerle Işık Oyunu

Karanlık bir odada el feneriyle duvar ya da tavanda ışık hareket ettirin, bebeğinizin izlemesini sağlayın. Görsel dikkatini artırır.

Saklanan Oyuncak

Bir oyuncak battaniyenin altına saklayın, birlikte bulmaya çalışın. Nesne sürekliliği becerisini güçlendirir.

Mutfak Senfonisi

Tencere, tava, tahta kaşıkla ritim tutun. Bebeğiniz de size eşlik etsin. Hem eğlenceli hem de işitsel gelişim için faydalıdır.

Kağıt ve Kalemle Oynanabilecek Oyunlar

Kağıt ve kalemle oynanabilen oyunlar hem kolay hazırlanabilir hem de her yaşa hitap eder. Kağıt ve kalemle oynanan bu oyunlar, çocukların dil becerilerini, dikkatini, stratejik düşünme yeteneklerini ve hızlı karar verme becerilerini geliştirmeye yardımcı olur. Kelime oyunları, çocukların kelime dağarcığını zenginleştirirken doğru yazım ve dil bilgisi kurallarına daha fazla dikkat etmelerini sağlar. Aynı zamanda kelimeler arasındaki ilişkileri kavramalarına ve yeni sözcükler öğrenmelerine katkıda bulunur.

Kelimelerle Çöp Adam Tamamlama

Bu oyun defterde oynandığı zaman iki kişiyle oynanır. Oyunculardan biri istediği bir konuda soru sorar. Diğer oyuncu harfler söyleyerek sorunun cevabını bulmaya çalışır. Yanlış söylediği her harf için çöp adamın bedenine bir parça eklenir. Tüm beden tamamlandığında oyun biter. Amaç beden tamamlanmadan kelimeyi bulmaktır.

SOS Oyunu

3x3 veya daha büyük bir kare ızgara çizilir. Oyuncular sırayla "S" veya "O" harflerini yazarak yatay, dikey veya çapraz olarak SOS kelimesini oluşturmaya çalışır. En fazla SOS yapan oyuncu oyunu kazanır.

İsim Şehir Oyunu

Bir harf seçilir ve oyuncular o harfle başlayan şehir, hayvan, eşya, bitki ve ünlü kişi gibi kategorilerde kelimeler yazar. Süre bitiminde en çok doğru cevabı bulan oyuncu kazanır.

Labirent Çizme

Bir oyuncu kağıda giriş ve çıkışı olan karmaşık bir labirent çizer, diğeri çıkışı bulmaya çalışır.

Şifreli Mesajlar

Oyuncular birbirlerine şifreli mesajlar yazıp çözmeye çalışır. Basit semboller veya harf kaydırma teknikleri kullanılabilir.

Resim Tamamlama Oyunu

Bir kişi kağıda rastgele çizgiler veya şekiller çizer, diğeri bu şekli tamamlayarak bir resim oluşturur.

Kare Bulmaca

Kare bir ızgara çizilir ve oyuncular sırayla çizgiler çeker. Dört kenarı tamamlanan kareyi çizen oyuncu puan kazanır.

Ters Yazı Oyunu

Oyuncular verilen kelimeleri tersten yazmaya çalışır. Hem eğlenceli hem de zihinsel egzersizdir.

Kelime Avı

Bir metin veya bir paragrafa bakılır ve belirli bir harf veya kelimeyi içeren tüm kelimeleri bulmaya çalışılır. Her doğru kelime için puan verilir. Bu oyun, çocukların okuma becerilerini artırır.

Renkli Kelimeler

Oyuncular sırayla renkler seçer ve o renkle ilgili kelimeler yazar. Örneğin, "kırmızı" için "karpuz", "gül" gibi kelimeler yazılabilir. Hedef, belirli bir renkle ilgili olabildiğince fazla kelime bulmaktır.

Harf Zinciri

İlk oyuncu bir kelime yazar, sonraki oyuncu bu kelimenin son harfiyle yeni bir kelime bulur. Kelime dağarcığını geliştirir.

Kelime Bulmaca Yarışı

Belirli bir harf veya tema seçilir, her oyuncu sınırlı süre içinde o harf veya temayla ilgili kelimeler yazar. Hız ve kelime dağarcığını geliştirir.

Hikaye Zinciri

Bir oyuncu bir cümle yazar, diğer oyuncu onu devam ettirir. Böylece kısa bir hikaye oluşturulur. Dil becerilerini geliştirir.

Gizli Kelime Çizimi

Bir kelime seçilir, oyuncu bu kelimeyi anlatan semboller veya küçük çizimlerle ifade eder, diğer oyuncu kelimeyi tahmin eder. Hem eğlenceli hem görsel zeka geliştirir.

Ev İçinde Görev Oyunları

Ev ortamını daha eğlenceli hale getirmek için hareketli ve keşfe dayalı oyunlar harika bir seçenektir. Bu tür oyunlar, çocukların hem fiziksel hem de zihinsel gelişimlerine katkı sağlar. Hareket etmeleri, enerjilerini olumlu bir şekilde kullanmalarına yardımcı olurken, keşfetmeye dayalı oyunlar problem çözme becerilerini, merak duygularını ve hayal güçlerini geliştirir.

Hazine Avı:

Evde belirli ipuçları ile gizlenmiş bir nesneyi bulmaları için çocuklara yönlendirmeler yapabilirsiniz. Küçük ödülleri ekleyerek oyunu daha heyecanlı hale getirebilirsiniz.

Engel Parkuru:

Yastıklar, sandalyeler ve halılar gibi evde bulunan eşyalarla bir engel parkuru oluşturabilir ve çocukların bu parkuru aşmalarını sağlayabilirsiniz.

Renk veya Şekil Avı:

Çocuğunuza evde belirli bir renkte veya şekilde nesneler bulma görevi verebilirsiniz. Bu oyun, görsel algıyı ve kategorize etme becerisini destekler.

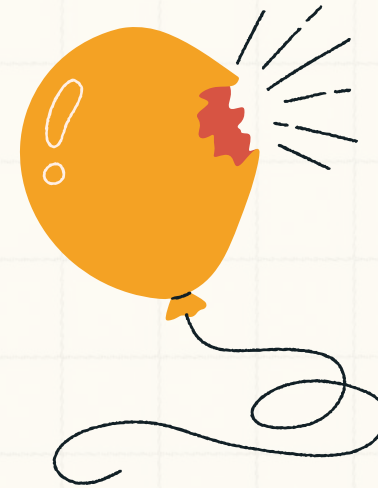
Dans ve Taklit Oyunu:

Müziği açarak çocuğunuzla eğlenceli bir dans etkinliği yapabilir veya hayvan taklitleriyle hareket etmelerini sağlayabilirsiniz.

Renkli Yönlendirme:

Evde farklı renklerde kağıtlar veya bantlar yerleştirerek çocukların bu renklerin izinden yürümelerini sağlayabilirsiniz. Her renkte durarak belirli bir hareket yapmalarını (örneğin, zıplama, döne döne yürüme) isteyebilirsiniz.

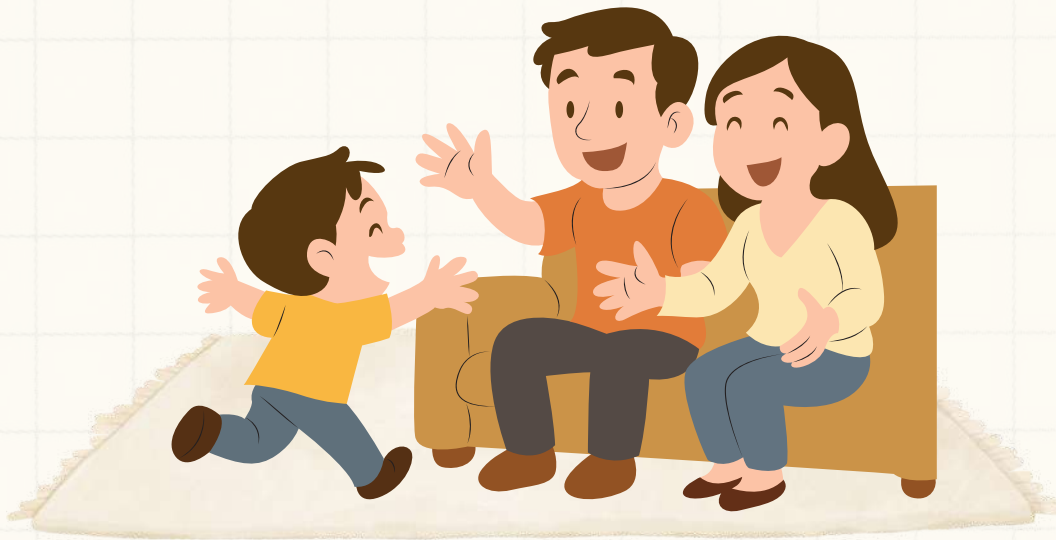

Balon Patlatmaca:

İçine eğlenceli görevler yazılmış küçük kağıtlar koyduğunuz balonları çocuklara patlattırarak görevleri yapmalarını sağlayabilirsiniz. (Örn: "En komik yüz ifadenle 10 saniye don!", "Bir şarkı söyle!")

Müzikli Sandalyeler:

Sandalyeleri bir daire şeklinde dizip müzik eşliğinde çocukların etrafında dönmelerini sağlayın. Müzik durduğunda herkes bir sandalyeye oturmalı.

Gizli Görev Kartları:

Küçük kartlara farklı görevler yazın (örneğin: “3 kere zıpla”, “Mutfağa gidip kırmızı bir şey getir”, “Bir hayvan sesi çıkar”). Çocuk kartı seçip görevi uygular.

Eşya Taşıma Yarışı:

Belirli bir nesneyi (örneğin: bir yumuşak oyuncak) başlangıç noktasından bitiş noktasına farklı şekillerde taşıma görevi verin (kafada, elde, kucakta vb.).

Görevli Dans:

Müzik çalarken arada müziği durdurun ve bir görev söyleyin (“Bir ayı gibi yürü!”, “Tavşan gibi zıpla!”). Sonra müzik tekrar devam eder.

Görev Zinciri:

Çocuğunuza peş peşe 3 küçük görev verin (örneğin: “Yatak odasına git, bir oyuncak getir, sonra masaya koy”). Hafıza ve dikkat gelişimini destekler.

Köşe Görevleri:

Her odaya veya köşeye bir görev koyun (örneğin: salon – hayvan taklidi yap, mutfak – bardak taşı, koridor – dans et). Çocuk sırayla görevleri tamamlasın.

Hikâye Anlatma ve Drama Oyunları

Hikâye anlatma ve drama oyunları, çocukların hayal güçlerini, duygusal ifadelerini ve sosyal becerilerini geliştirirken aynı zamanda dil becerilerini, empati kurma yeteneklerini ve iletişim becerilerini de güçlendirir. Bu tür oyunlar, çocukların hayal güçlerini destekler, zihinlerini açar ve özgüven kazandırır. Ayrıca, grup içinde oynandığında iş birliği yapmayı, başkalarını dinlemeyi ve duygusal farkındalıklarını artırarak onları daha empatik, sosyal ve duygusal olarak dengeli bireyler haline getirir.

Hikâye Tamamlama

Bir ebeveyn hikâyeye başlar, çocuklar ve diğer aile bireyleri sırayla hikâyeyi devam ettirir.

Çocuklar en sevdikleri karakterleri seçerek o karakterin hikâyesini anlatır ve canlandırır. Kostümler veya küçük aksesuarlar eklenerek daha eğlenceli hale getirilebilir.

Rol Yapma Oyunları

Duyguları Anlatma Oyunu

Çocuklara farklı duygular içeren kartlar veya kelimeler verilir ve bu duyguları yüz ifadeleriyle veya hikâyelerle anlatmaları istenir.

Bir kelime ya da film adı seçilir ve kişi bunu konuşmadan hareketlerle anlatmaya çalışır. Eğlenceli ve öğretici bir oyundur.

Sessiz Sinema

Gölgelerle Hikâye Anlatma

Bir masa lambası ve ellerle oluşturulan gölgelerle eğlenceli hikâyeler anlatılabilir.

Sesli Kitap Okuma

Kitap okurken sesli okuma yapılabilir, karakterlere farklı sesler verebilirsiniz.

Evdeki günlük yaşamı dramatize etmek de oldukça eğlenceli bir aktivite olabilir. Çocuklar, alışverişe gitme, okula gitme gibi basit günlük aktiviteleri canlandırabilirsiniz.

Günlük Yaşam Drama

Zaman Yolculuğu Hikâyesi

Her aile bireyi, geçmiş veya gelecekte bir yer seçer ve orada ne yaptığını anlatır. Çocuklar, hayal güçlerini kullanarak farklı dönemlere yolculuk yapabilirler.

Bir çanta içine farklı objeler konur. Çocuklar bu objeleri sırayla çantadan çıkarıp, her bir obje ile ilgili bir hikâye oluştururlar.

Karakter Çantası Oyunu

Aile Katılımlı Kendin Yap Etkinlikleri

Aile katılımlı aktiviteler hem eğlenceli hem de öğretici etkinliklerdir. Bu tür projeler, aile üyelerinin birlikte kaliteli zaman geçirmelerini sağlar ve çocukların hayal güçlerini geliştirmelerine yardımcı olur. El işi çalışmaları, çocuklara sabır, dikkat ve ince motor becerileri kazandırırken, aynı zamanda problem çözme ve tasarım yapma yeteneklerini de destekler. Birlikte yapılan projeler, aile bağlarını güçlendirmek, iletişimi artırmak ve birlikte başarıya ulaşmanın keyfini çıkarmak için harika bir yoldur.

Kağıttan Takı Yapımı: Basit renkli kağıtlar, makas, yapıştırıcı ve ip ile çeşitli takılar yapabilirsiniz. Çocuklar, kağıtları keserek bilezikler, kolyeler veya küpeler yapabilir.

Ev Yapımı Oyun Hamuru: Evinizde basit malzemelerle oyun hamuru yapabilirsiniz. Un, tuz, su, yemek boyası gibi malzemelerle hamur hazırlayarak çocuklarınızla birlikte farklı şekiller yaratabilirsiniz.

Karton Kutudan Ev Yapımı: Eski karton kutular, çocukların hayal gücünü kullanarak küçük evler, arabalar veya diğer yapılar inşa etmeleri için harika bir malzemedir. Kartonları kesip boyayarak, pencereler, kapılar veya çatılar ekleyebilirsiniz.

Düğme ve Boncuklarla Kolye Yapımı: Eski düğmeler veya boncuklarla basit bir kolye tasarımı yapabilirsiniz. Çocuklar, ipleri geçirme ve dizme işleminden keyif alırken aynı zamanda el göz koordinasyonlarını geliştirebilirler. Farklı renkler ve şekillerle kendi tasarımlarını yaratmak, onların estetik duygularını güçlendirir.

Yaprak Baskısı Sanatı: Doğadan toplanan farklı şekillerdeki yapraklarla baskı sanatı yapabilirsiniz. Yaprakları boya ile kaplayarak bir kağıda bastırın ve doğal desenler oluşturun.

Parmak Boyası ile Resim Yapma:

Kağıt veya karton üzerine parmak boyası ile özgün sanat eserleri oluşturabilirsiniz.

Renkli Kağıtlardan Mozaik Sanatı:

Renkli kağıtları küçük parçalara keserek bir kağıda yapıştırıp mozaik desenler oluşturabilirsiniz.

Kendi Hikaye Kitabınızı Yazın:

Boş sayfalara hikayeler yazıp resimleyerek kendi kitaplarınızı oluşturabilirsiniz.

Kendi Bulmacanızı Yapın:

Çocuklar, kesilmiş karton parçalarından kendi yapbozlarını tasarlayabilirler.

Kağıttan Kuklalar: Kağıt, çorap veya eski kumaş parçalarından kuklalar yapıp hikayeler oluşturabilirsiniz.

Kurabiye Şekillendirme: Hamurdan farklı şekiller yaparak eğlenceli kurabiyeler pişirebilirsiniz.

Meyve Kasalarından Kitap Rafı:

Küçük ahşap kasaları boyayıp birleştirerek minik bir kitap rafı yapabilirsiniz.

Kendi Maskenizi Yapın: Kağıt tabaklar, makas, boya, ip ve dondurma çubukları ile eğlenceli maskeler yapabilirsiniz. Çocuklar, sevdikleri hayvanları veya fantastik karakterleri taklit eden maskeler tasarlayabilirler.

Kendi Boyama Tablonuzu Yapın: Beyaz bir tişört veya kumaş parçası alıp, kendi boyama tablolarınızı yapabilirsiniz. Çocuklar, kumaş boyası ile elleriyle veya fırçalarla desenler yaparak tişörtleri kişiselleştirebilirler.

Anne-Babaların Çocukken Oynadığı Geleneksel Oyunlar

Marakas Yapımı: Boş bir plastik şişeyi pirinç, mercimek veya düğme gibi ses çıkaran malzemelerle doldurun ve ağzını sıkıca kapatın. Şişeyi renkli bantlar veya kağıtlarla süsleyin, isterseniz boyayarak dekoratif hale getirebilirsiniz. Şişenin etrafını tutma yeri yapmak için renkli bantlarla sarın ve sonunda marakas sallayarak eğlenceli sesler çıkarın.

Kağıttan Şapka ve Taç Yapımı: Renkli kağıtlardan taçlar ve şapkalar yaparak eğlenceli oyunlar oynayabilirsiniz.

Aile İçin Kendi Oyun Kartlarınızı Yapın: Birlikte eğlenceli görevlerin olduğu bir kart oyunu hazırlayabilirsiniz. (Örn: "Birinin taklidini yap", "En sevdiğin hayvan gibi ses çıkar.")

Kendi Çikolatalarınızı Yapın: Eritilmiş çikolata ve fındık, fıstık, meyve gibi malzemelerle çikolatalar yapabilir ve farklı şekillerdeki kalıplara koyup dondurabilirsiniz.

Teknolojinin henüz hayatımıza bu kadar dahil olmadığı dönemlerde, sokaklar, bahçeler ve boş arsalar çocukların en büyük oyun alanıydı. Televizyon ve bilgisayarın yaygınlaşmadığı zamanlarda çocuklar, enerjilerini geleneksel oyunlarla atar, arkadaşlarıyla sosyal becerilerini geliştirir ve hareketli bir yaşam sürerlerdi. Geleneksel oyunlar, sadece eğlence aracı değil, aynı zamanda çocukların sosyalleşmesine, el-göz koordinasyonunu geliştirmesine ve fiziksel olarak aktif kalmasına yardımcı olan önemli kültürel miraslardır. Anne ve babalar, kendi çocukluklarında oynadıkları bu oyunları çocuklarıyla yeniden keşfederek hem nostaljik bir yolculuğa çıkabilir hem de ailece keyifli vakit geçirebilirler.

1- SAKLAMBAÇ

Bir oyuncu ebe olur, gözlerini kapatarak belirli bir süre sayar. Diğer oyuncular bu sırada saklanır. Ebe saklananları bulmaya çalışır ve gördüğü oyuncuyu adını söyleyerek "Sobe!" yapar. Son yakalanan oyuncu yeni ebe olur.

2-KÖREBE

Ebenin gözleri bir bezle bağlanır ve diğer oyuncuları dokunarak yakalamaya çalışır. Yakaladığı oyuncu yeni ebe olur. Eğlenceli ve kahkaha dolu bir oyundur.

3- YAKAN TOP

İki takım arasında oynanır. Oyuncular, ellerindeki topu karşı takımdaki oyunculara fırlatarak vurmaya çalışır. Vurulan oyuncular oyundan çıkar, ancak topu yakalayanlar oyunda kalır.

4- İP ATLAMA

Bireysel veya grup halinde oynanabilir. Uzun bir ip iki kişi tarafından tutulur ve sırayla oyuncular ip üzerinden atlar. Şarkılı ve ritimli versiyonları da vardır.

5- MENDİL KAPMACA

İki grup belirli bir mesafede karşılıklı dizilir. Ortada bir kişi mendil tutar. Gruplardan birer kişi mendili kapmak için koşar. Mendili alan oyuncu kendi grubuna geri dönmeye çalışırken rakibi onu yakalamaya çalışır.

6- SEK SEK

Yere kareler çizilir ve içlerine numaralar yazılır. Bir taş belirlenen karelere sırayla atılır ve oyuncu tek ayak üzerinde zıplayarak taşın olduğu kareye ulaşır.

7- BEŞ TAŞ

Beş küçük taşla oynanan bu oyunda oyuncular belirli kurallara göre taşları havaya atıp yakalar. Dikkat ve el-göz koordinasyonu gerektirir.

8- BİRDİRBİR

Oyuncular sırayla eğilir, diğer oyuncular üzerinden atlar. Her turun sonunda yeni bir pozisyon belirlenir ve oyun zorlaşır.

9- ELİM SENDE

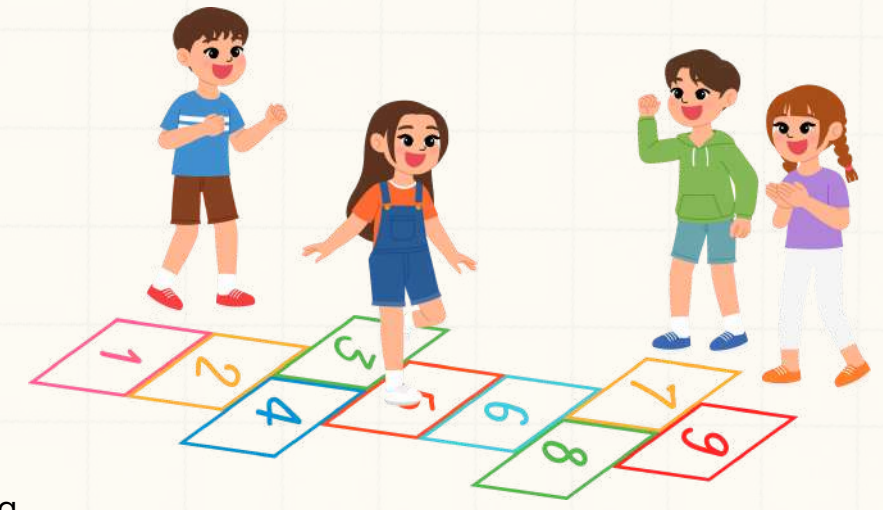
Oyuncular birbirine dokunarak "Elim sende!" der ve kaçmaya başlar. Yakalanan kişi ebe olur ve oyun bu şekilde devam eder.

10- DOKUZ TAŞ

Üst üste dizilen dokuz taşı vurup yıkmaya çalışılan ve ardından taşları koruma amacı güden eğlenceli bir grup oyunudur.

11- YAĞ SATARIM BAL SATARIM

Oyuncular halka olur, bir kişi elinde mendille etrafında döner. Şarkıyı söylerken fark ettirmeden birinin arkasına mendili bırakır. Mendili fark eden kişi onu yakalamaya çalışır.

12- AÇ KAPIYI BEZİRGAN BAŞI

İki kişi el ele tutuşarak kapı oluşturur. Diğer oyuncular şarkı söyleyerek kapının altından geçer. Şarkı bittiğinde kapının altında kalan kişi tutulur ve oyuna devam edilir.

13- UZUN EŞEK

İki takım halinde oynanır. Bir grup eğilerek üst üste dizilir, diğer grup ise onların sırtına atlamaya çalışır. Denge ve dayanıklılık gerektiren eğlenceli bir oyundur.

14- YERDEN YÜKSEK

Oyuncular bir noktadan diğerine giderken yere basmamalıdır. Sandalyeler, taşlar veya başka nesneler kullanılarak belirli alanlara basılır.

15- İSTOP

Bir oyuncu topu havaya atar ve başka bir oyuncunun adını söyler. Adı söylenen oyuncu topu yakalayıp "İstop" der ve diğer oyuncular hareketsiz kalır. Topu atan kişi hareketsiz kalan oyunculara top fırlatarak vurmaya çalışır.

16- MİSKET OYUNU

Oyuncular küçük cam bilyeleri belirli bir hedefe atarak oynamaya çalışır. Farklı atış teknikleriyle eğlenceli hale gelir.

Doğa Etkinlikleri

Teknoloji çağında çocukların doğayla iç içe vakit geçirmesi, onların fiziksel, zihinsel ve duygusal gelişimi için büyük önem taşır. Açık havada geçirilen zaman, çocukların keşfetme duygusunu artırır, hayal güçlerini geliştirir ve doğaya karşı duyarlılık kazanmalarına yardımcı olur.

Ailece yapılan doğa aktiviteleri, hem eğlenceli anılar biriktirmeyi sağlar hem de ebeveynler ve çocuklar arasındaki bağı güçlendirir. Doğada yapılan etkinlikler sayesinde çocuklar farklı bitkileri, hayvanları ve ekosistemleri tanıma fırsatı bulurken, aynı zamanda problem çözme, iş birliği ve gözlem yapma becerilerini geliştirirler.

Çocukların doğayla iç içe zaman geçirmeleri için çok uzaklara gitmeye gerek yoktur; bir parkta, bahçede veya yakın bir ormanda bile keşif dolu anlar yaşanabilir.

Renk Avı: Çocuklara bir renk listesi verin ve doğada bu renkteki nesneleri bulmalarını isteyin.

Dokun ve Tahmin Et: Çocukların gözlerini kapatıp ağaç kabukları, yapraklar veya taşları dokunarak tahmin etmelerini sağlayın.

Hayvan İzleri Bulmaca: Toprakta veya çamurda hayvan izlerini gözlemleyerek hangi hayvana ait olabileceğini tahmin etmeye çalışın

Kuş Gözlemi: Bir dürbünle farklı kuş türlerini keşfedebilirsiniz. Çocuklara kuşların renklerini ve seslerini gözlemlmeleri için görevler verebilirsiniz.

Bulut Şekilleri Oyunu: Gökyüzüne bakarak bulutların şekillerine benzettikleri nesneleri veya hayvanları tarif etmelerini isteyebilirsiniz.

Hazine Avı: Çocuklara doğada bulabilecekleri nesnelerden oluşan bir liste verin (örn: çam kozalağı, ilginç şekilli bir taş, kırmızı bir yaprak). Belli bir süre içinde bu nesneleri bulmalarını sağlayın.

Bitki ve Yaprak Koleksiyonu: Çocuklarla birlikte farklı yapraklar, çiçekler ve ağaç kabukları toplayarak bir doğa koleksiyonu oluşturabilirsiniz. Topladığınız yaprakları kurutup bir deftere yapıştırarak bitkilerin adlarını ve özelliklerini yazabilirsiniz. Böylece hem doğayı daha yakından tanıyabilir hem de eğlenceli bir hatıra defteri oluşturabilirsiniz.

Pusula ile Yön Bulma Oyunu: Çocuklara pusulanın nasıl çalıştığını öğretmek küçük bir yön bulma oyunu düzenleyebilirsiniz. Onlara belirli hedefler vererek hangi yöne gitmeleri gerektiğini bulmalarını sağlayabilirsiniz.

Doğal Malzemelerle Mini Yapılar İnşa Etme: Daldan küçük bir kulübe, taşlardan kuleler veya yosun ve çam iğnelerinden minik bir bahçe oluşturabilirsiniz.

Kendi Aile Geleneginizi Oluşturma

Çocuğunuzla birlikte geçirdiğiniz zamanı özel kılmak ve geleceğe unutulmaz anılar bırakmak için kendi aile geleneklerinizi oluşturabilirsiniz. Bu gelenekler, çocuklara aile bağlarını güçlendiren ve yaşamları boyunca hatırlayacakları değerli alışkanlıklar kazandırır. Kendi aile geleneklerinizi oluşturmak, çocuklarınıza sevgi, birliktelik ve iyilik gibi kalıcı değerler aşılamamanın en güzel yoludur.

Fotoğraf Günü: Ailece her yıl aynı dönemde bir araya gelerek fotoğraflar çekmek, aile içinde kalıcı bir gelenek haline getirilebilir. Bu fotoğraflar bir albümde biriktirilerek, aileye özel anıların hatırlanmasını sağlar.

Sürpriz Hediyeler: Belirli günlerde aile üyeleri arasında sürpriz hediyeler verme geleneği başlatabilirsiniz. Hediyeler büyük veya pahalı olmak zorunda değildir; küçük ve anlamlı jestler de aile bağlarını güçlendirir.

İyilik Gelenekleri: Bayramlar veya özel günlerde, ihtiyacı olan insanlara küçük yardımlarda bulunmak, çocuklara paylaşma ve yardımlaşma değerlerini öğretirken aile içinde güzel bir gelenek oluşturur.

Aile Turnuvası: Bayramlar veya tatillerde her yıl tekrarlanan oyun turnuvaları düzenleyebilirsiniz. Satranç, masa oyunları veya açık hava aktiviteleri gibi farklı etkinlikler, hem eğlenceli hem de rekabeti sağlıklı şekilde öğrenme fırsatı sunar.

Geleceğe Mektuplar: Çocuklarla birlikte doğum günleri veya özel günlerde mektuplar yazıp saklamak, yıllar sonra açılarak okunmasını sağlayabilir. Bu, aileye özel duygusal bir bağ ve anı oluşturur.

Aile Mutfağı: Her doğum günü veya bayram sabahında ailece yapılan özel bir yemek veya tatlı, hem birlikte vakit geçirmeyi sağlar hem de aile geleneği olarak kalıcı hale gelir.

Hikâye Gecesi: Bayramlar veya tatillerde büyüklerin çocuklara kendi çocukluk anılarını anlatması, aile içinde değerlerin ve geçmişin paylaşılmasını sağlayan güzel bir gelenektir.

Eski Oyuncak Günü: Belirli zamanlarda eski oyuncakları çıkararak çocuklarla oynamak, geçmişi hatırlamak ve aile anılarını yaşatmak için anlamlı bir aktivitedir.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

Aksoy, B. A. (2018). Çocuk ve oyun. Hedef Yayıncılık.

Bee, H., & Boyd, D. (2009). Çocuk gelişim psikolojisi (O. Gündüz, Çev.). Kaknüs Yayınları.

SGDD. (t.y.). Çocuklar için oyunun önemi. <https://sgdd.org.tr/mhpss/cocuklar-icin-oyunun-onemi/>

TRT Çocuk Ebeveyn Akademisi. (t.y.). El işi etkinlikleri. <https://ebeveynakademisi.trtcocuk.net.tr/etkinlik?kategori=el-isi>

TRT Çocuk Ebeveyn Akademisi. (t.y.). Geleneksel çocuk oyunları. <https://ebeveynakademisi.trtcocuk.net.tr/makale/geleneksel-cocuk-oyunlari-17466175>

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. (2016). Çocuk gelişimi ve eğitimi: Oyun ve hareket etkinlikleri. Ankara.

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı. (2022). Oyun takvimi. https://766827.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/02/01/766827/dosyalar/2022_09/15110137_24113925_Oyun_Takvimi.pdf

T.C. ASHB-UNICEF. (t.y.). Çocukların yaşam becerilerinin güçlendirilmesi ve geliştirilmesine yönelik farkındalık eğitim programı (0-6 yaş): Etkileşimli rutinler – Oyun oynama ve kitap okuma modülü.

Ünal, M. (2009). The place and importance of playgrounds in child development. Inonu University Journal of the Faculty of Education, 10(2), 95–109.

UNICEF. (t.y.). Building babies' brains through play class. <https://www.unicef.org/parenting/child-development/building-babies-brains-through-play-class>

UNICEF. (t.y.). Games & child development. <https://www.unicef.org/parenting/child-care/games-child-development>

WWC Intervention Report. (2010). Early childhood education interventions for children with disabilities. U.S. Department of Education. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED509373.pdf>

Young, C. (2012). Küçük çocuklar için eğlendirici ve eğitici etkinlikler. TÜBİTAK Yayınları